

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/11472

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/293/602
Konu : Yazılı soru önergesi

16.02/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 29/12/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18410 sayılı yazı,
b) 12/01/2010 tarihli ve 2834/6512 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Hulusi Güvel tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11472 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sedullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/294/603
Konu : Yazılı soru önergesi

16.02/2010

Sayın Hulusi GÜVEL
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11472 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 1992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun "Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü" kenar başlıklı 11 inci maddesinde;

"Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a- Ceza infaz kurumları ve tutukevlerini yönetmek, denetlemek ve hesap işlerini izlemek, 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunla verilen görevleri yerine getirmek,

b- Hükümlü ve tutukluların giydirilmesi, beslenmesi, yatırılması, eğitilmesi, çalıştırılması ve muhtaç durumda bulunanların tedavi giderlerinin karşılanması işleri ile 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda gösterilen her türlü işlemleri yapmak,

c- Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile küçüklerin cezalarının yerine getirileceği ıslah ve eğitimevlerinin, haklarında tedbir uygulanmış olan küçüklerin yerleştirileceği kurumların, müşahade merkezlerinin, küçüklerin kısa sürelerde kabul edilecekleri kurumların ve küçükler mahsus tutukevlerinin çağdaş ölçülere uygun tesis, yapım, onarım, satın alma ve kira işleri ile ilgili program ve projeleri hazırlamak, geliştirmek, uygulamak, bu kurumları sevk ve idare etmek ve buralara alınmış küçüklerin korunma, bakım ve eğitim işlerinin kontrolünü yapmak,

d- Ceza infaz kurumları ve tutukevleri, eğitim merkezleri, çocuk ıslah ve eğitimevleri ile müşahade merkezlerinde görevli personelden; atanmaları Bakanlığa ait olanların atanma, yükselme, yer değiştirme, kadro, izin, istifa, emeklilik, dava ve disiplin gibi her türlü özlük işlemlerini, atanmaları adli yargı adalet komisyonlarına ait olanların kadro ve özlük işlemleri ile bunlara ilişkin adli yargı adalet komisyonu kararlarının incelenmesi ve onaylanması işlemlerini yürütmek, bu kurumlardaki bütün personelin hizmet öncesi, adaylık, hizmet içi ve görevde yükselme eğitimlerini yaptırmak, gerektiğinde özlük işlemlerine ilişkin olarak Personel Genel Müdürlüğü, eğitim faaliyetleri yönünden Eğitim Dairesi Başkanlığı ile koordinasyonu sağlamak,

e- Çocuk suçluluğu konusunda Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınacak istatistiki bilgileri değerlendirmek, çocuk suçluluğunun sebepleri üzerinde incelemeler yaparak önlenmesi çarelerini araştırmak ve bu hususta yerli, yabancı ve milletlerarası kurum ve kuruluşlarla ilişki kurmak,

f- Kendi görev alanına giren konularda velayet ve vesayetin nez'i ve küçükler vasi tayinine dair işlemleri takip etmek,

g- Çocuk mahkemeleri ile olan ilişkilerinin düzenlenmesi konularında eğitimi güç küçüklerin yerleştirildiği kurumlarla küçüklerin zararlı yayınlardan korunması, filmlerin küçükler yönünden kontrolü, çeşitli iş yerlerinde çalışan küçükler bakımından çalışma şartları, küçüklerin yerleştirileceği tedavi kurumları ve sosyalservislerin tespiti hususunda ilgili bakanlık ve kamu kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,

h- Cezaları infaz edilen hükümlülerin işe yerleştirilmeleri konusunda, infaz sonrası yardım müesseseleri ve diğer kurumlarla ilişkileri düzenlemek,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

- i- Hükümlülerin müşahadeye tabi tutulma işlerini yürütmek,
- j- Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil işlerini yürütmek,
- k- İlgili kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre infaz ve ıslah işlerini düzenlemek,

l- Kurumlarda hükümlülerin ve tutukluların eğitim ve öğretim işlerini düzenlemek,

m- Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına dair inceleme ve araştırmaları yaparak, Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmeliklerini hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,

n- Görev alanına giren konularda uluslararası alanda araştırma ve inceleme yapmak, bilgi alışverişini ve işbirliğini düzenlemek,

o- Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.";

B) 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde;

"A- Mahpusların ceza evlerine dağıtılması,

B- Hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu ve tutukevlerinde görevli personelin giydirilmesi, hükümlü ve tutukluların yatırılması, ısıtılması, temizliğinin sağlanması, okutulması, eğitilmesi, meslek veya zanaat sahibi yapılması ve çalıştırılması,

C- İş kazançlarından sanatlar ihtiyacına ve çalışanlara pay ve ailelerine nafaka ayrılması,

D- Mahpus ve mevkıflar hakkında kimler tarafından ne gibi inzibat muameleleri tatbik olunacağı,

E- Ceza evinin emniyeti bakımından mahkûmlara ait mektupların ve kendilerini ziyarete gelenlerle konuşmalarının ve hariçle muhaberelerinin ne suretle tanzim ve kontrol edileceği,

F- Ceza ve tevkif evlerinin memur ve müstahdemlerinin vazife ve salahiyetleri ve haklarında kimler tarafından ne gibi inzibati muameleler yapılacağı hakkında bir nizamname tanzim olunur.

Bu nizamnamenin sıhhi hususlara mütaallik maddeleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletiyle müştereken hazırlanır.

Hükümlü ve tutuklularla görev başında bulunan personel, 9.7.1956 tarih ve 6779 sayılı 14 Eylül 1330 tarihli Tayinat ve Yem Kanununa Ek Kanunun 1 inci maddesindeki hüküm çerçevesinde işe edilir.

Hükümlü ve tutuklularla görevde bulunan personelin iâşesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.";

C) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde,

"(1) Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

- b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),
- c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),
- d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),
- e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(4) Birinci fıkrada tanımı yapılan kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümleri kullanılır.

(5) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107 nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkrada belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir.";

2- "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı" kenar başlıklı 25 inci maddesinde;

"(1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir:

- a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır.
- b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır.
- c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâl göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı üniteye kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.
- d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir.
- e) Hükümlü, kurum idare kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve onbeş günde bir kez olmak üzere (f) bendinde gösterilen kişilere, süresi on dakikayı geçmemek üzere telefon edebilir.
- f) Hükümlüyü; eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi, belirlenen gün, saat ve koşullar içerisinde onbeş günlük aralıklarla ve günde bir saati geçmemek üzere ziyaret edebilirler.
- g) Hükümlü hiçbir suretle ceza infaz kurumu dışında çalıştırılmaz ve kendisine izin verilmez.
- h) Hükümlü, kurum iç yönetmeliğinde belirtilenlerin dışında herhangi bir spor ve iyileştirme faaliyetine katılamaz.

1) Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez. Hükümlü hakkında uygulanacak tüm sağlık tedbirleri, tıbbî tetkik ve zorunluluklar hariç ceza infaz kurumlarında, mümkün olmadığı takdirde tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerinin tek kişilik ve yüksek güvenlikli mahkûm koğuşlarında uygulanır.";

D) Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin "Heyetlerin ziyaretleri" kenar başlıklı 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında; "Resmî ya da özel kurum ve kuruluşlar, heyet hâlinde veya bireysel olarak ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmek ve hükümlü ve tutuklularla görüşebilmek için Bakanlıktan izin almak zorundadır. Bilimsel araştırma yapanlarla görsel ve yazılı basın mensupları hakkında da bu hüküm uygulanır. Ancak; 5/12/1990 tarihli ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 5 inci maddesi gereğince, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkan ve üyeleri ile yanlarında bulunan görevliler izin

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

almaksızın ziyaretlerini gerçekleştirebilir."

Hükümlerinin yer aldığı mâlumlarıdır.

II- Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve beraberindeki heyet, 03/12/2009 tarihinde, İmralı Adasında yeni inşâ edilen ceza infaz kurumu ile personel ve jandarmaya ait binaların fizikî koşullarını yerinde incelemek üzere, söz konusu Adaya bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret sırasında diğer ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm mahkûmlarda olduğu gibi soru önergesinde adı geçen hükümlüyle ve aynı kurumda kalan diğer hükümlülerden bazılarıyla da, yeni ceza infaz kurumunun koşulları hakkındaki düşünce ve şikâyetleri alınarak değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve beraberindeki heyet, İmralı Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunu ziyaret etmek ve gerektiğinde o yerde barındırılan tüm mâhkumlarla görüşmek üzere Bakanlığımız tarafından görevlendirilmiş, mahkûmlarla yapılan görüşmelerde iletilen sorun ve şikâyetlerle ilgili olarak Bakanlığımız ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmiştir.

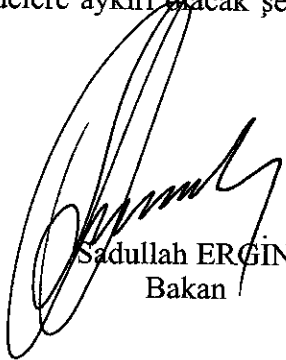
Bilindiği üzere; 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun yukarıda yazılı, "Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü" başlıklı 11 inci maddesinde, anılan Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Söz konusu maddenin (a) bendinde, ceza infaz kurumları ve tutuklevlerini yönetme ve denetleme, (o) bendinde ise Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapma Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır.

Öte yandan, Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin "Heyetlerin ziyaretleri" başlıklı 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında da, resmî ya da özel kurum ve kuruluşların, Adalet Bakanlığının izni ile heyet hâlinde veya bireysel olarak ceza infaz kurumlarını ziyaret edebileceği, hükümlü ve tutuklularla görüşebileceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Nitekim İmralı adasındaki mahkûmlarla yapılan söz konusu görüşmelerin tamamı Bakanlığımızın bilgisi ve izni dahilinde gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce, 2009 yılı içinde ülke çapında bir çok ceza infaz kurumunu yerinde incelemek ve denetlemek üzere ziyaretler gerçekleştirilmiş olup, bu ziyaretler sırasında çok sayıda hükümlü ve tutuklu ile görüşülmüş, bu kişilerin ceza infaz kurumunun koşulları hakkındaki şikâyet ve düşünceleri dinlenerek eksik görülen hususların tamamlanması yoluna gidilmiştir. Öte yandan soru önergesinde adı geçen ceza infaz kurumunda da yapılan incelemeler sonucunda görülen fizikî eksiklikler ile kurumun diğer ihtiyaçlarının karşılanması noktasında gereğine tevessül edilmiştir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanların cezalarının ne şekilde infaz edileceği, yukarıda anılan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 9 ve 25 inci maddelerinde ayrıntılı olarak belirtilmiş olup, bu maddelere aykırı olarak şekilde infaz koşullarının değiştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan